

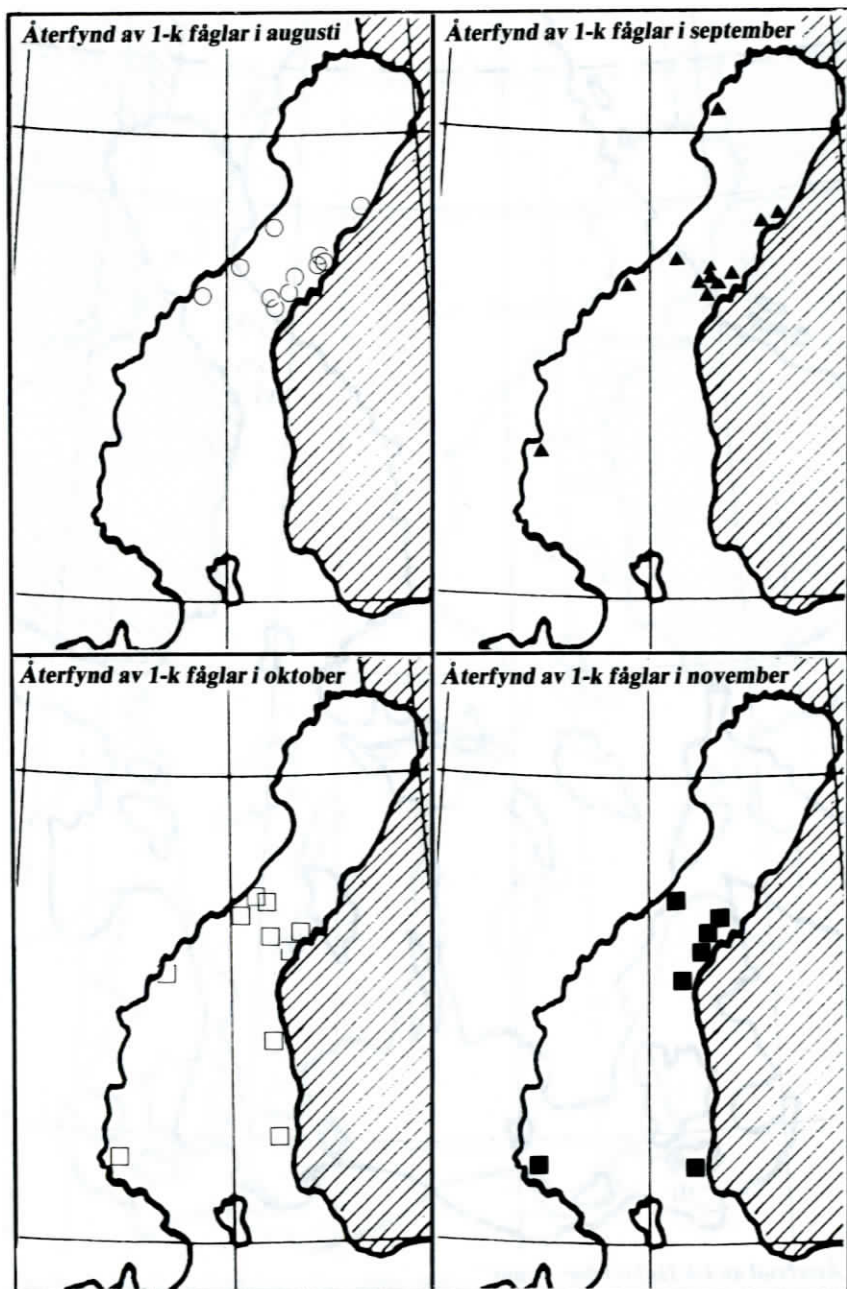
TOBISGRISSLANS FLYTTNINGSVÄGAR

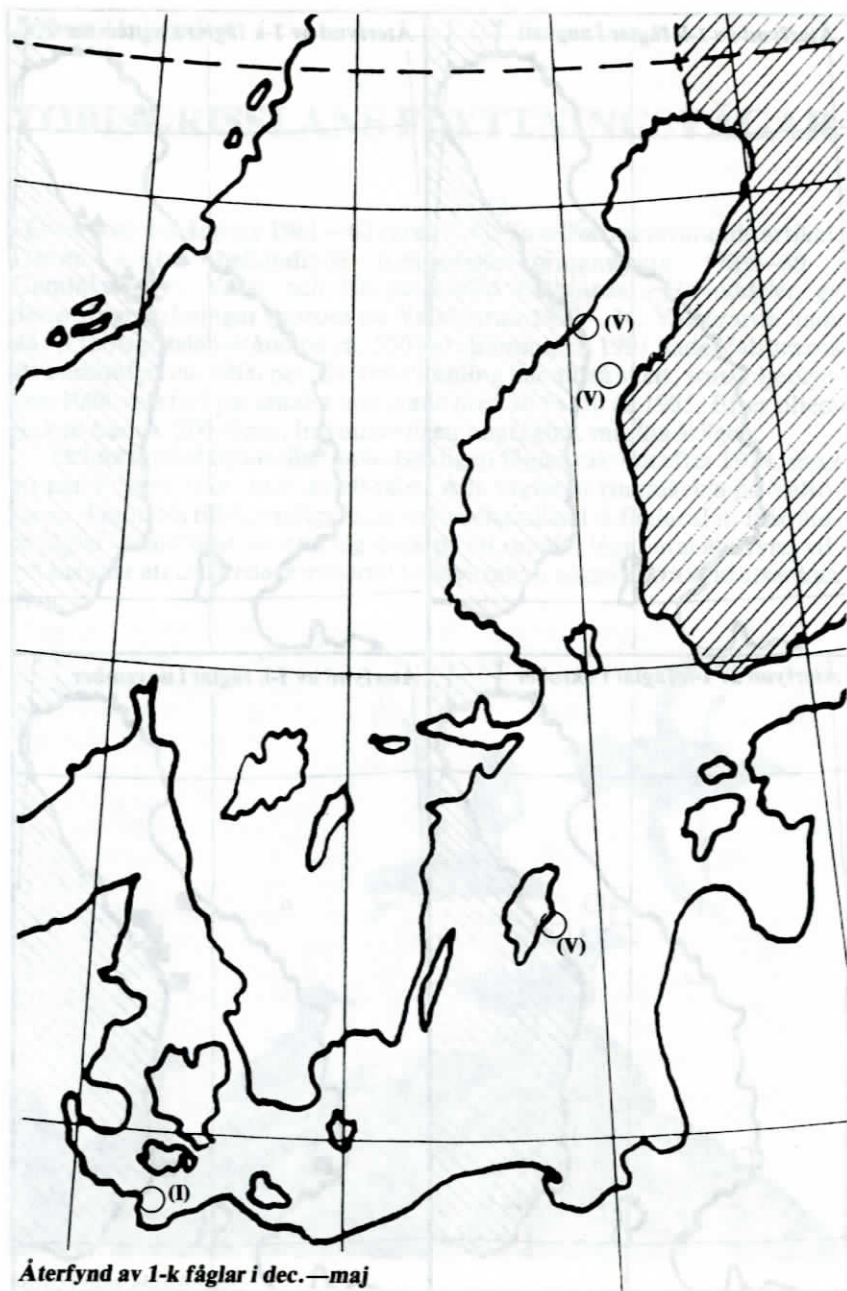
I Österbottensk årsbok 1961—62 skrev C.G. Taxell en motsvarande artikel. Denna artikel behandlade tobisgrisslor ringmärkta 1929—39 i Gamlakarleby-, Vasa- och Närpes-Kaskö skärgårdar. Huvuddelen av dessa ringmärkningar gjordes på Valsörarna 1932—34. Valsörarna hade då ett tobisgrisslebestånd på ca. 500 par. Sommaren 1991 hade Valsörarna ett bestånd på ca. 2800 par. En femdubbling har alltså skett, trots oljeolyckan 1984 varefter parantalet minskade med 30 % till år 1985. Efter oljeolyckan har ca. 200 fågar, huvudsakligen ungfåglar, märkts årligen.

Denna artikel behandlar huvudsakligen fåglar märkta efter 1974, samt ett par stycken från slutet av 60-talet. Alla fåglar är ringmärkta på Valsörarna. I motsats till den tidigare artikeln behandlas 1-k fåglar skilt från äldre fåglar. Materialet baserar sig dock på ett relativt lågt antal återfynd vilket betyder att ett bredare material behövs innan några säkra slutsatser kan dras.

Foto: Hans Hästbacka.

Återfynd från höstflyttningen hos äldre fåglar

Återfynd från vårflyttningen och sommaren hos äldre fåglar

Orsaken till att gamla och unga fåglar behandlas skilt är att det inte kan påvisas var de gamla fåglarna tillbringat sommaren. Bild 6 visar att en del av fåglarna väljer att häcka något helt annanstans än i Kvarken-området. Fyndet utanför Borgå var en gammal fågel som dött på boet.

Taxell efterlyste i sin artikel fortsatta ringmärkningar för att ytterligare klarlägga tobisgrisslornas flyttningssvågar. I det material han hade fanns inte ett enda återfynd från den finska kusten söder om Vasa skärgård. Följaktligen var slutsatsen att sträcket går uteslutande på svenska sidan Bottenhavet. Antalet återfynd var för lågt, endast 7 st, för att kunna utesluta möjligheten att en del trots allt följer finska kusten. De senare årens märkningar har också bekräftat detta. Av 1-k fåglarna finns 4 återfynd från den svenska sidan men också 4 st från finska sidan. Av de äldre fåglarna finns inga återfynd från svenska sidan men däremot 4 från den finska.

Som framgår av bild 1—4 går de unga grisslornas höstflyttning långsamt. Endel börjar röra på sig redan i augusti-september, men det förefaller inte vara någon större skillnad på om det är norrut eller söderut. I oktober har dock de flesta börjat söka sig söderut, även om en del ännu i november finns kvar i Kvarken-området. Från december föreligger inga återfynd av unga fåglar och endast ett från januari, från sydvästra Östersjön utanför Tyskland. Även ytterst få återfynd av äldre fåglar från november och senare finns att tillgå. Ett återfyn från Sjaellands ostkust från oktober, ett från Åland i november och ett från Gotland i januari är dessutom de enda utanför Bottniska viken. Söder om Stockholms skärgård längs den svenska kusten finns inte ett enda återfynd. I den tidigare artikeln fanns 27 återfynd från detta område. Detta trots att totalantalet återfynd varit ungefär lika stort under dessa perioder.

Vårflyttningen går mycket snabbare och ytterst få återfynd finns från denna period. Flyttningssvågen torde dock vara i stort sett densamma som under hösten.

Dess återfynd kommer säkert att kompletteras med ytterligare ett antal som förhoppningsvis kan bekräfta dessa antaganden. Det är dock klart att en ansenlig del av grisslorna flyttar efter finska kusten och resten efter den svenska. Söder om Bottniska viken torde de följa den svenska kusten ner till södra Östersjön och ut till Nordsjön, var de flesta övervintrar.